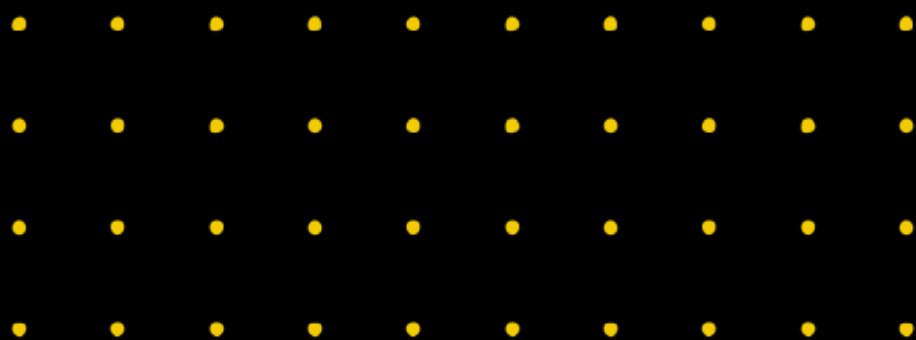


DEMDIS

Otvorení názorom.



Liberalí vs. konzervatíci

Kto môže za
narastajúcu nenávisť?

A je hľadanie vinníkov
správnou cestou?

Výsledky diskusie

28.11.2022

Kurátori diskusie:

Michal Horský
Katarína Kuklová
Soňa Havlíková



Úvod

V spoločnosti to vriete, „kultúrne vojny“ medzi konzervatívcami a liberálmi sú v plnom prúde. Preto sme sa v DEMDIS pozreli problému bližšie na zub narastajúcej nevraživosti v spoločnosti.

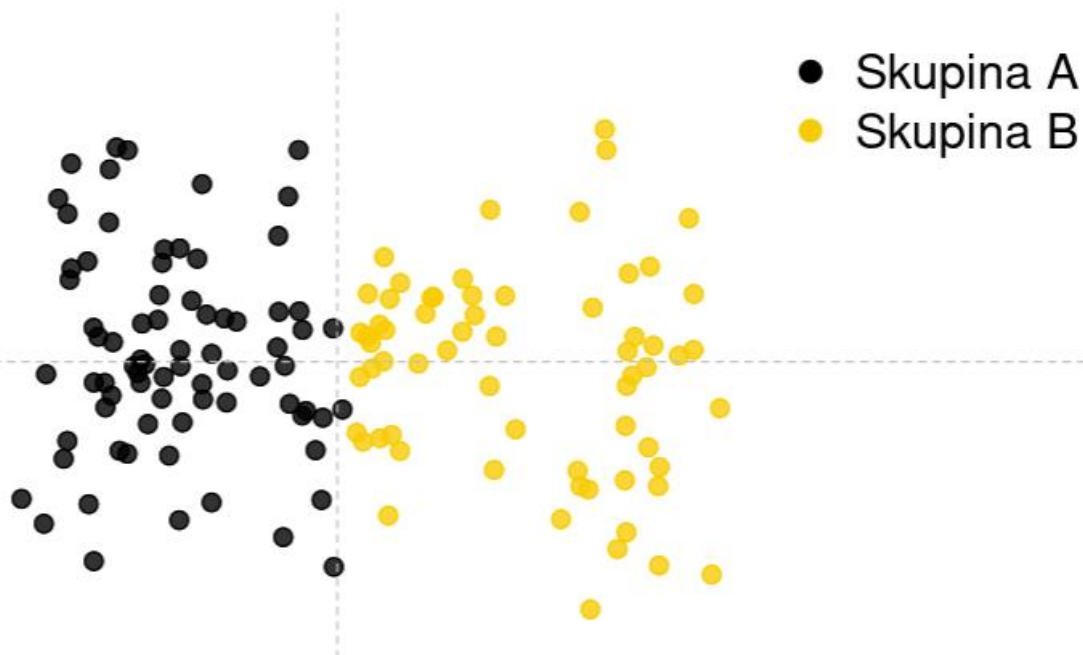
Cieľom diskusie bolo nájsť spoločných hodnôt, príčin problému, ktorému čelíme a najmä toho, ako to celé riešiť.

Misiou DEMDIS je vyjsť ponad barikády a nachádzať konsenzus aj tam, kde by sme ho neočakávali. Vo výsledkoch sa tak môžete sami presvedčiť, že so správnym nástrojom v rukách to nikdy nebolo jednoduchšie.

Obsahový rámec:

1. Existujú konsenzuálne uznávané hodnoty?
2. Aké sú príčiny narastajúcej nenávisťi?
3. Ako tento problém riešiť?

Kto sa zúčastnil?



Priestorové vykreslenie názorových skupín.¹

Trvanie diskusie:

5. – 17. november 2022

Štatistiky:

198 hlasujúcich

145 zoskupených

6 207 hlasov

77 komentárov

Komunikačné kanály:

Demdis.sk a Pravda.sk

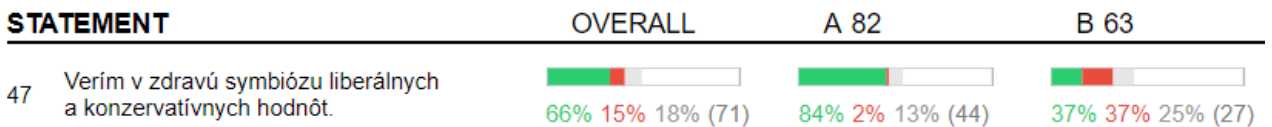
Liberáli vs. konzervatívci

Rámec konfliktu

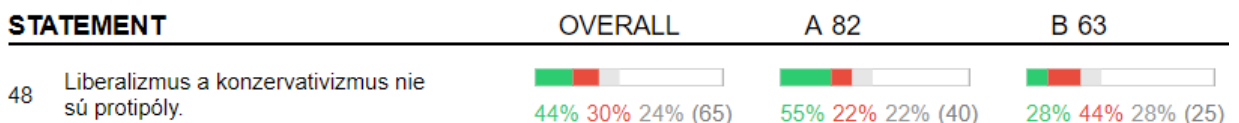
Rámcom diskusie bol aj vnímaný spoločenský konflikt medzi liberálmi a konzervatívami. V širšom spoločenskom kontexte zrejme nejde o najvýpovednejšie „nálepky” - naša spoločnosť je príliš pestrá, aby sa vmestila do dvoch binárnych kategórií. Vzhľadom na ich spoločenskú zaužívanosť, ich v tomto reporte používame pre účelnejšiu a zrozumiteľnejšiu definíciu názorových skupín - A a B.

V tomto kontexte je jednou z oblastí výsledkov vnímaná snaha o symbiotické spolužitie. Laicky povedané, ide o odpoveď na otázku - „kto má s kým problém?”.

Výsledky v tomto ohľade ukazujú, že liberálnejšie nastavená skupina A vo väčšine verí v „zdravú symbiózu liberálnych a konzervatívnych hodnôt” [47]. V skupine B sa s tým stotožňuje len 28% ľudí.






Výsledky tak naznačujú, že skupina A je viac otvorená tolerancii názorových oponentov, ako je tomu v prípade skupiny B. Nepriamo na to poukazuje aj to, že 44% diskutujúcich zo skupiny B vníma konzervativizmus a liberalizmus ako protipóly.






Skupina A

Diskutujúci zo skupiny A sú prevažne liberálne zmýšľajúci ľudia, 18% z nich sa zároveň považuje za konzervatívco [40].

Liberálnejšie nastavená skupina A si myslí, že „narastajúca nenávisť v spoločnosti je už neznesiteľná a mali by sme konať” [0]. Prevažná väčšina osobne pozná ľudí z LGBTI+ komunity a neprekáža im ich prítomnosť v spoločnosti [17]. Problém vnímajú najmä v tom, že LGBTI+ ľudia sa na verejnosti necítia bezpečne. „Mali by sme sa o to začať zaujímať, nemlčať keď vidíme homofóbiu a pomôcť.” [41].

STATEMENT	OVERALL	A 82	B 63
9 Za narastajúcu nenávisť voči LGBTI menšine sú zodpovední všetci, ktorí ich dehonestujú a odsudzujú.	 53% 33% 13% (124)	 90% 7% 2% (70)	 5% 66% 27% (54)

Za stav, ku ktorému sme sa dopracovali podľa nich môžu všetci, ktorí dehonestujú a odsudzujú inakosť [9]. Problém vidia aj v posolstvách slovenskej katolíckej cirkvi, podľa ktorej sú LGBTI+ ľudia hriešnici [56].




STATEMENT	OVERALL	A 82	B 63
3 Príčinou nenávisťi je nedostatok skúseností a kontaktu s neznámymi konceptami.	 54% 30% 14% (115)	 84% 13% 1% (66)	 14% 53% 32% (49)

Riešení preto vidia viacero. Oproti skupine B napríklad aj v tom, že by sme nemali podporovať „politikov, ktorí si svoju kampaň stavajú na nenávisti voči sexuálnym menšinám” [32].




Skupina B

Väčšina členov skupiny B sa považuje za konzervatívco, ktorí si myslia, že „miera nenávisti u Slovákov je v rámci normy” [1]. Na strane druhej však majú pocit, že obeťou nenávistnej kampane sa dnes stávajú aj sami konzervatívci [8]. Negatívne vnímajú aj „nálepkovanie slovom dezolát”, ktoré „je prejavom nenávisti voči Slovákom” [12].

Azda aj preto vnímajú problém v tom, že „prví čo začali s nenávisťou boli liberáli, prejavilo sa to počas pandémie. Protestoval si v uliciach si dezolát, nechceš vakcínu si dezolát.” [35].

STATEMENT	OVERALL	A 79	B 66
40 Považujem sa za konzervatívca.	 36% 47% 16% (106)	 14% 73% 12% (63)	 69% 9% 20% (43)

Relatívna väčšina skupiny B (39%) je názoru, že nenávisť je prirodzená emócia a nie vždy je dobré ju potláčať [15]. Problém vidia aj v tom, že sa „preferujú menšiny a niektoré to potom berú radikálne do svojich rúk. Menšiny nie su lepší ľudia, ako sa to snažia prezenovať” [44].

STATEMENT	OVERALL	A 79	B 66
8 Obeťou nenávistnej kampane sú dnes aj konzervatívci.	 54% 26% 19% (123)	 35% 46% 17% (67)	 76% 1% 21% (56)

Relatívna väčšina (40%) skupiny B zároveň vykazuje homofóbne postoje, vzhľadom na ich podporu názoru - „LGBTI páry ma iritujú. Radšej nech idú preč.” [17].

Najkonsenzuálnejšie názory v diskusii

1. V civilizovanej diskusii by sme sa mali správať slušne, neznevažovať druhých a snažiť sa o pochopenie. [29]

2. Riešením je kultivovaná diskusia bez vzájomného osočovania. [27]

3. Nemali by sme sa navzájom nálepkovať a hádzať ľudí do jedného vreca. [6]

Poradie je určené primárne mierou súhlasu v každej názorovej skupine.²

Najkonsenzuálnejšie názory v diskusii

k o n s e n z u s n a d o s a h

4. Obeťou nenávisti nie sú len sexuálne menšiny. [7]

5. Snažím sa slušne komunikovať aj s tými, ktorí nezdieľajú moje videnie sveta. [26]

6. Nenávisťou nie je vecná kritika názoru. [13]

Poradie je určené primárne mierou súhlasu v každej názorovej skupine.²

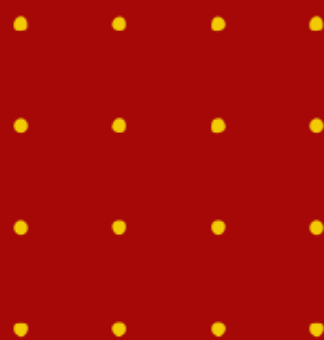
Najkonsenzuálnejšie názory v diskusii

7. Každý si zaslúži rešpekt, pokým neubližuje druhým. [20]

8. Ži a nechaj žiť! [21]

9. V diskusii by sme nemali tolerovať nenávistné prejavy voči komukoľvek. (Teda aj voči konzervatívcom aj LGBTI ľuďom). [22]




Poradie je určené primárne mierou súhlasu v každej názorovej skupine.²






Konsenzuálne hodnoty

Nevyhnutným predpokladom vecnej diskusie a nájdenia styčných plôch je identifikácia spoločenských hodnôt, ktoré sú v hre. V tomto kontexte diskusia opäť ukazuje silnú zhodu na podpore nosných pilierov spoločnosti - princípov rovnosti, slobody, tolerancie a vzájomného rešpektu.

Základným kameňom je široký konsenzus na princípe tolerancie - „Ži a nechaj žiť!“ [21]. To potvrdzuje aj podpora alternatívnej formulácie: „Ži slušne a nechaj žiť slušne.“ [61].

STATEMENT	OVERALL	A 79	B 66
21 Ži a nechaj žiť!	 81% 4% 14% (116)	 90% 1% 8% (62)	 70% 7% 22% (54)

Obe skupiny zároveň zhodne uznávajú, že „ľudia by si mali byť rovní vo svojich právach a povinnostiach. Teda aj v dôstojnosti.“ [24]. Zhodnú podporu v hodnotách potvrdzuje aj spoločný názor, že „každý si zaslúži rešpekt, pokiaľ neubližuje druhým“ [20].




STATEMENT	OVERALL	A 79	B 66
24 Ľudia by si mali byť rovní vo svojich právach a povinnostiach. Teda aj v dôstojnosti.	 80% 3% 16% (112)	 96% 0% 3% (59)	 62% 7% 30% (53)

Nezodpovedanou otázkou je tak to, či naša spoločnosť tieto princípy aplikuje do reality selektívne či nedostatočne. Ako totiž ukazuje napríklad hlasovanie skupiny A, až 88 percent súhlasí s tým, že „LGBTI+ ľudia sa na verejnosti necítia bezpečne, a mali by sme sa tým začať zaoberať, nemlčať keď vidíme homofóbiu a pomôcť“ [41].




Napriek tomu výsledky diskusie ukazujú, že máme na čom stavať. Otázkou aj do ďalších diskusií tak je, ktoré konkrétne problémy považujeme za produkt nedostatočnej aplikácie spoločných hodnôt v praxi.

Paradox tolerancie

Odvekou otázkou demokracie je tzv. paradox tolerancie, ktorý sformuloval filozof Karl Popper. Jeho podstata spočíva v otázke, či tolerantné spoločnosti majú právo netolerovať intoleranciu. Odpoveď na túto otázku reflektuje aj pnutie a zhody v diskusii.

STATEMENT	OVERALL	A 79	B 66
22 V diskusii by sme nemali tolerovať nenávisťné prejavy voči komukoľvek. (Teda aj voči konzervatívcom aj LGBTI ľuďom.)	 78% 6% 15% (113)	 94% 1% 3% (58)	 61% 10% 27% (55)




Napriek tomu, že sa v diskusii nenašla zhoda na názore, že „tolerantní by sa mali naučiť rešpektovať tých, ktorí takí nie sú,” pri konkrétnych prejavoch v tom máme jasno. Diskutujúci zhodne súhlasili s tým, že „v diskusii by sme nemali tolerovať nenávisťné prejavy voči komukoľvek. (Teda aj voči konzervatívcom aj LGBTI+ ľuďom).” [22].

STATEMENT	OVERALL	A 79	B 66
30 Klin sa klinom vybíja. Radikálov nezmeníme láskavým a tolerantným prístupom.	 20% 57% 22% (105)	 18% 60% 20% (58)	 21% 53% 25% (47)




Zhodná podpora hodnoty tolerancie sa prejavuje aj v otázke prístupu k radikálom (zo všetkých táborov). Obe skupiny konsenzuálne odmietli názor: „Klin sa klinom vybíja. Radikálov nezmeníme láskavým a tolerantným prístupom.” [30]. Z uvedeného tak možno usúdiť, že zatiaľ čo pri tolerancii intolerantných jasná zhoda neexistuje, prítomnosť nenávisťných (a teda intolerantných) prejavov v diskusii zhodne odmietame.

Príčin je viacero

Politici, ekonomická kríza či sociálne siete. Najmä to diskutujúci zhodne identifikovali ako hlavné príčiny narastajúcej nenávisťi v slovenskej spoločnosti. Vo všeobecnosti problém vidíme v materiálnych príčinách (zlá ekonomická situácia a sociálne siete) ako aj v porušovaní pravidiel férovej diskusie (nálepkovanie a generalizácia).

STATEMENT	OVERALL	A 79	B 66
2 Za narastajúcu nenávisť môžu aj sociálne siete, ktoré nás uzatvárajú v bublinách a radikalizujú.	 73% 11% 15% (115)	 93% 1% 4% (63)	 48% 23% 28% (52)

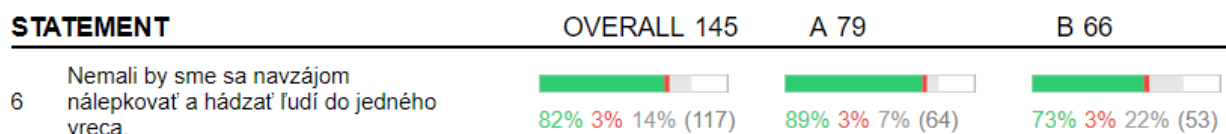
Negatívne vnímanie politikov a ich konfliktnej komunikácie potvrdzuje zhoda na tom, že „politici vytvorili netolerantné prostredie v spoločnosti svojimi prejavmi. Prispeli tak k tomu, že sa páchatel' radikalizoval a vraždil.” [39]. Problém vidíme aj v neustálom vytváraní konfliktov a hľadání vinníkov zo strany politikov [4].

STATEMENT	OVERALL	A 79	B 66
4 Za narastajúcu nenávisť môžu politici, ktorí vytvárajú konflikty a hľadajú vinníkov.	 71% 9% 18% (111)	 81% 8% 10% (60)	 58% 11% 29% (51)

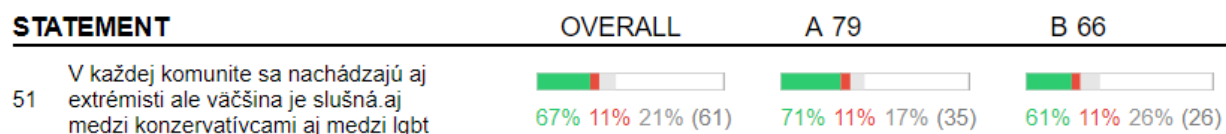
V relatívnom konsenze vidíme príčiny narastajúcej nevraživosti aj vo fungovaní sociálnych sietí, ktoré nás uzatvárajú v (informačných) bublinách a radikalizujú [2]. Podobne je tomu aj pri názore, že „najväčší podiel na situácii (všeobecne) má internet a osobné frustrácie z neschopnosti žiť pokojne a šťastne” [42].

Problém generalizácie a nálepkovania

Kľúčovou otázkou diskusie bolo, či vzájomné nálepkovanie prospieva znižovaniu spoločenského konfliktu, resp. či to náhodou celé len nezhoršuje. V tomto kontexte diskutujúci z oboch skupín zhodne uznávajú, že „nemali by sme sa navzájom nálepkovať a hádzať ľudí do jedného vreca” [6]. V tomto prípade išlo až o tretí najkonsenzuálnejší komentár. Tento názor sa potvrdil aj v opačnom garde, keďže až 78 % diskutujúcich vadí, ak ich niekto nálepkuje a dehonestuje [19].






Zároveň si zhodne uvedomujeme, že urážanie a dehumanizovanie celej komunity ľudí, len na základe zlyhaní jednotlivcov nie je tou správnou cestou. Konsenzus sme našli aj na tom, že „v každej komunite sa nachádzajú aj extrémisti, ale väčšina je slušná. Aj medzi konzervatívami aj medzi LGBTI+ komunitou [51].






Pozoruhodný (a tesný) konsenzus je aj pri názore, že „je v poriadku nenávidieť jednotlivca ale je nemiestne prenášať jeho negatívne vlastnosti na celú komunitu” [16]. V tomto ohľade však vyvstáva otázka, či komentár nezískal dostatočnú podporu kvôli tomu, že diskutujúci odmietajú nenávistné prejavy aj voči jednotlivcom.

Nie každé používanie vulgarizmov je nenávisťou

Jednou z doplnkových oblastí diskusie bolo zistenie čo ľudia považujú za nenávistný prejav. Táto problematika by si vyžadovala hlbšiu diskusiu na lepšiu identifikáciu a definíciu nenávistných prejavov. Napriek tomu sme dospeli k viacerým zhodám v tejto oblasti.




STATEMENT	OVERALL	A 79	B 66
13 Nenávisťou nie je vecná kritika názoru.	 80% 2% 16% (114)	 84% 3% 12% (65)	 75% 2% 22% (49)

V limitovanejšom rámci platí, že vecnú kritiku názoru nepovažujeme za prejav nenávisti [13]. Podobne je tomu aj pri používaní vulgarizmov [14]. Diskutujúci zároveň našli konsenzus aj na tom, že neprehnané vulgarizmy bývajú častokrát aj vtipné a rozveselia [58].




STATEMENT	OVERALL	A 79	B 66
14 Každé používanie vulgarizmov je prejavom nenávisti.	 26% 59% 14% (111)	 22% 69% 8% (59)	 30% 48% 21% (52)

Civilizovaná diskusia kľúčovým riešením

Hlavným záverom diskusie je konsenzuálna podpora riešenia v podobe kultivovanej diskusie bez vzájomného osočovania [27]. V tomto prípade išlo o druhý najkonsenzuálnejší komentár. Na prvom mieste sa umiestnil princíp, ktorý aplikujeme aj v našich DEMDIS diskusiách: „V civilizovanej diskusii by sme sa mali správať slušne, neznevažovať druhých a snažiť sa o pochopenie.” [29].

STATEMENT	OVERALL	A 79	B 66
27 Riešením je kultivovaná diskusia bez vzájomného osočovania.	 84% 2% 13% (120)	 95% 1% 3% (65)	 70% 3% 25% (55)




Demokracia je diskusia. Široký konsenzus na riešeniach v podobe civilizovanej diskusie predstavuje dobrý signál, že to celé nemusí byť až tak zlé. Zhodne totiž uznávame, že „vzdelanie a kultúra vzájomného rešpektu (aj pri rozdielnych názoroch) je základ v boji z nenávisťou” [54].

STATEMENT	OVERALL	A 79	B 66
26 Snažím sa slušne komunikovať aj s tými, ktorí nezdieľajú moje videnie sveta.	 85% 1% 13% (114)	 95% 0% 4% (62)	 73% 3% 23% (52)

Ochota vstupovať do dialógov aj s názorovými oponentmi sa tak nevytratila. Ukazuje to identifikovaný konsenzus na názore: „Snažím sa slušne komunikovať aj s tými, ktorí nezdieľajú moje videnie sveta.” [26]. V opačnom garde to potvrdzuje aj zhodné odmietnutie názoru: „Akákoľvek diskusia s druhou stranou je strata času. Sú úplne mimo.” [28]. Pozitívnym signálom je aj zhodný nesúhlas s komentárom: „Diskutujem prevažne len s tými, ktorí majú podobné názory ako ja.” [25].

Civilizovaná diskusia kľúčovým riešením

Podľa diskutujúcich by sme vo férovej diskusii mali uplatňovať rovnaký meter z oficiálnych miest ako aj z médií. Rovnako by sme mali umožniť diskusiu kultivovaných ľudí s protichodnými názormi, pričom moderátor by mal byť nestranný [57]. Zhoda panuje taktiež na tom, že „**chýba učenje kritizovať, vymieňať si názory a voliť správne slová tak, aby sme neurážali a dali oponentovi i sami sebe možnosť diskutovať ďalej**” [62].

STATEMENT	OVERALL	A 79	B 66
29 V civilizovanej diskusii by sme sa mali správať slušne, neznevažovať druhých a snažiť sa o pochopenie.	 84% 0% 15% (115)	 93% 0% 6% (62)	 73% 0% 26% (53)

Vzhľadom na širokú konsenzuálnu podporu základných parametrov férovej diskusie sme na základe výsledkov aktualizovali náš spoločný Kódex férovej a otvorenej diskusie o dva nové princípy:

1. V civilizovanej diskusii by sme sa mali správať slušne, neznevažovať druhých a snažiť sa o pochopenie. [29]
2. V diskusii by sme nemali tolerovať nenávistné prejavy voči komukoľvek. [22]

Záver

Výsledky diskusie nám opäť ukazujú, že napriek zdanlivo priepastným rozdielom toho máme spoločného viac, ako by sme očakávali. Znovu sa potvrdzuje široká zhoda na základných hodnotových princípoch **rovnosti, slobody, tolerancie a vzájomného rešpektu**. Drvivá väčšina z diskutujúcich sa identifikuje s heslom „ži (slušne) a nechaj žiť (slušne)”. Aj to je pozitívnym signálom, že to s vzájomnými názorovými rozpormi nemusí byť až tak zlé.

Okrem hodnôt diskutujúci zhodne identifikovali hlavné príčiny a faktory, ktoré spôsobujú nárast vzájomnej nevraživosti. Patrí medzi ne **konfliktná politická komunikácia, zhoršujúca sa ekonomická situácia** ako aj **fungovanie sociálnych sietí**, ktoré nás uzatvárajú do informačných bublín. Problém vidíme aj v **porušovaní pravidiel slušnej diskusie** v podobe hanlivého nálepkovania našich oponentov, ako aj v zovšeobecňovaní a hádzaní ľudí do jedného vreca.

Konsenzus sme našli nie len na hodnotách a príčinách, ale aj na konkrétnych riešeniach. Tie vidíme primárne v **civilizovanej diskusii** bez vzájomného nálepkovania a urážania. Ak si naozaj ceníme výmenu názorov s našimi oponentami mali by sme opustiť konfrotačný a hanlivý jazyk. V diskusii by sme preto **nemali tolerovať nenávistné prejavy voči akejkoľvek skupine ľudí**. Vecnú kritiku zároveň nepovažujeme za nenávistný prejav. Záverom diskusie je tak aktualizácia nášho Kódexu férovej a otvorenej diskusie o dve nové pravidlá.

V DEMDIS budujeme svet **férovej a otvorenej diskusie**. Práve vďaka Vašej účasti nachádzame konsenzus a vzájomné porozumenie. Aj vďaka vám vieme, že so správnym nástrojom v rukách vieme viesť aj konštruktívny a ohľaduplný dialóg. A to v dnešných časoch nie je vôbec málo.

Ďakujeme!

Metodika

1. Vykresľovanie názorových skupín

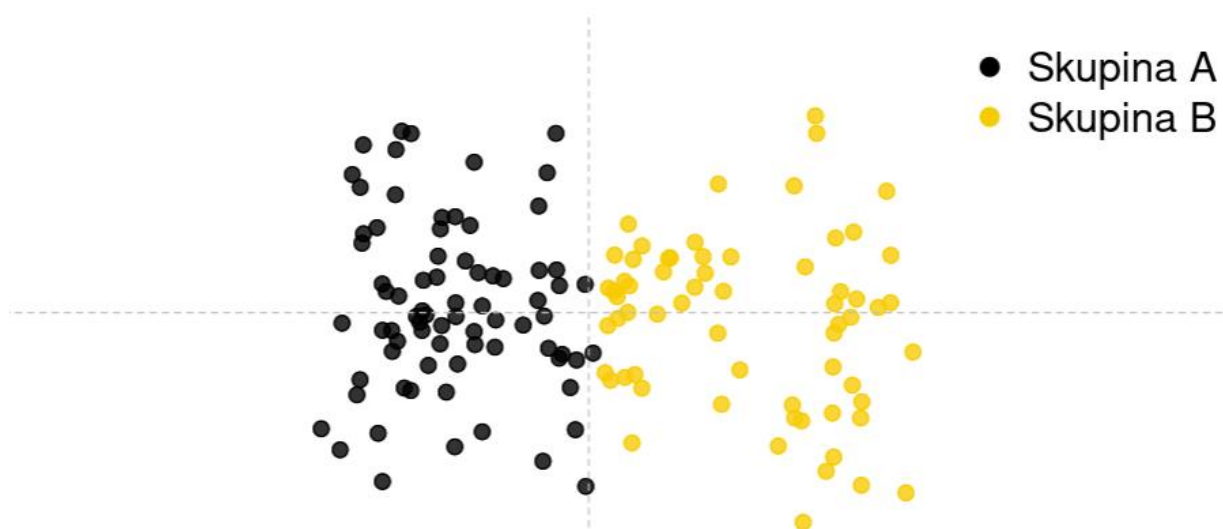
Softvér Pol.is využíva štatistické metódy a metódy *data-miningu* na vytvorenie tzv. *názorových skupín*. Hlasy všetkých účastníkov sú spracované do dátovej matice, ktorej chýbajúce údaje (hlasy na komentáre od ľudí, ktorí daný komentár nevideli) sú doplnené na základe odpovedí ostatných účastníkov.

Na takto upravenej matici je následne vykonaná *analýza hlavných komponent* (ang. PCA alebo principal component analysis). Ide o metódu redukcie dimenzie, ktorá nám dovoľuje stlačiť odpovede každého z účastníkov do dvojdimenzionálneho bodu takým spôsobom, aby bola v dátach zachovaná čo najväčšia miera informácií.

Keď je každý účastník reprezentovaný práve jedným bodom v 2D ploche, softvér použije štatistický algoritmus na zhlukovanie známy pod názvom *k-means* (slov. *k*-priemerov). Ten automaticky vyhodnotí ideálny počet zhlukov pri danej diskusii.

Výsledkom tohoto procesu je niekoľko zhlukov (t.j. názorových skupín), s ktorými ďalej softvér pracuje na vyhodnotenie konsenzuálnych či polarizujúcich komentárov. Treba si uvedomiť, že tento proces je automatický a na svoj priebeh nevyužíva nič iné, len získané dáta o hlasovaní jednotlivých účastníkov.

Práve to nám umožňuje pracovať s objektívnymi výsledkami pre každú diskusiu, bez možnosti akejkoľvek manuálnej úpravy od kurátorov diskusie.



Metodika

2. Vyhodnocovanie konsenzuality komentárov

Po vyhodnotení názorových skupín je hlavným cieľom jednotlivých diskusií identifikovať konsenzus, a teda tvrdenia, ktoré dosiahli čo najvyššiu podporu vo všetkých názorových skupinách. Náš DEMDIS softvér na to využíva matematický vzorec, ktorý každému komentáru priradí istý počet bodov.

Komentáre s najvyšším počtom bodov sú následne vyhodnotené ako najkonsenzuálnejšie. Tento počet bodov je ovplyvnený viacerými faktormi:

- a) **Miera konsenzuality:** Komentáre, ktoré získali podobnú mieru podpory naprieč názorovými skupinami, dostanú väčší počet bodov. Tým pádom budú komentáre, ktoré získali veľkú podporu v skupine A, no veľmi málo hlasov od účastníkov v skupine B, vysoko penalizované.
- b) **Celkový počet hlasov:** Toto kritérium je veľmi jednoduché; komentáre, ktoré získali väčší počet hlasov (t.j. vyjadrení „súhlasím“), získajú väčší počet bodov.

Od najkonsenzuálnejších komentárov očakávame vysokú podporu vo všetkých skupinách, čo znamená veľký počet súhlasov.

- c) **Miera súhlasu:** Posledné kritérium berie do úvahy tzv. *mieru súhlasu*, ktorá vyjadruje pomer počtu súhlasov vydelený súčtom súhlasov a nesúhlasov na daný komentár. Tieto hodnoty sú následne spriemerované pre všetky názorové skupiny a komentárom s vyššou mierou súhlasu bude pridelených viac bodov.

Toto kritérium je nastavené tak, aby skupiny s väčším počtom účastníkov „neprevalcovali“ ostatné, menšie skupiny svojím vysokým počtom súhlasov. Kvôli tomu vstupuje miera súhlasu do nášho vzorca pre každú názorovú skupinu s rovnakou váhou. To zvyšuje férovosť pri diskusiách s nevyváženým počtom účastníkov v skupinách. Komentáre s najvyšším počtom bodov sú hlavným záujmom výsledkov diskusie, pretože vyjadrujú myšlienky a tvrdenia, s ktorými sa všetci účastníci diskusie čo najviac stotožnili.

Komunikačné kanály

DEMDIS:

1. **Konzervatívci vs. liberáli. Kto môže za narastajúcu nenávisť? A je nálepkovanie dobrou cestou?**

05.11.2022, dostupné online na:

<https://demdis.sk/co-s-tym-hnevom/>

2. **Liberáli vs. konzervatívci. Je možná aj slušná symbióza? A čo s tým hnevom?**

11.11.2022, dostupné online na:

<https://demdis.sk/existuje-slusna-symbioza/>

Denník Pravda:

1. **Liberáli vs. konzervatívci: Kto môže za narastajúcu nenávisť? A je nálepkovanie dobrou cestou?**

05.11.2022, dostupné online na:

<https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/645999-liberali-vs-konzervativci-kto-moze-za-narastajucu-nenavist-a-je-nalepkovanie-dobrou-cestou/>

2. **Liberáli vs. konzervatívci. Je možná aj slušná symbióza? A čo s tým hnevom?**

12.11.2022, dostupné online na:

<https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/646876-liberali-vs-konzervativci-existuje-slusna-symbioza-a-co-s-tym-hnevom/>

























Komentáre

Kompletný Polis report so všetkými komentármi nájdete na:

<https://pol.is/report/r4kzda3xke8mhjednt6w>

STATEMENT	OVERALL 145	A 79	B 66
0 Narastajúca nenávisť v spoločnosti je už neznesiteľná a mali by sme konať.	 60% 18% 20% (112)	 83% 4% 11% (62)	 32% 36% 32% (50)
1 Miera nenávisťi u Slovákov je v rámci normy.	 34% 46% 19% (119)	 4% 79% 15% (63)	 67% 8% 23% (56)
2 Za narastajúcu nenávisť môžu aj sociálne siete, ktoré nás uzatvárajú v bublinách a radikalizujú.	 73% 11% 15% (115)	 93% 1% 4% (63)	 48% 23% 28% (52)
3 Príčinou nenávisťi je nedostatok skúseností a kontaktu s neznámymi konceptami.	 54% 30% 14% (115)	 85% 12% 1% (63)	 17% 51% 30% (52)
4 Za narastajúcu nenávisť môžu politici, ktorí vytvárajú konflikty a hľadajú vinníkov.	 71% 9% 18% (111)	 81% 8% 10% (60)	 58% 11% 29% (51)
5 Vzájomnú nevraživosť podporuje zhoršujúca sa ekonomická situácia občanov.	 74% 11% 13% (111)	 79% 16% 3% (59)	 69% 5% 25% (52)
6 Nemali by sme sa navzájom nálepkovať a hádzať ľudí do jedného vreca.	 82% 3% 14% (117)	 89% 3% 7% (64)	 73% 3% 22% (53)
7 Obeťou nenávisťi nie sú len sexuálne menšiny.	 84% 2% 12% (117)	 90% 4% 4% (64)	 77% 0% 22% (53)
8 Obeťou nenávisťnej kampane sú dnes aj konzervatívci.	 54% 26% 19% (123)	 35% 46% 17% (67)	 76% 1% 21% (56)
9 Za narastajúcu nenávisť voči LGBTI menšine sú zodpovední všetci, ktorí ich dehonestujú a odsudzujú.	 53% 33% 13% (124)	 92% 4% 2% (67)	 7% 66% 26% (57)
10 Nemali by sme uplatňovať kolektívnu vinu za zhoršujúcu sa spoločenskú atmosféru.	 64% 20% 15% (114)	 62% 28% 9% (64)	 66% 10% 24% (50)
11 Za teroristický útok môžu v podstate všetci, ktorí by LGBTI ľudí najradšej vypudili zo spoločnosti.	 32% 51% 16% (125)	 58% 31% 10% (67)	 1% 74% 24% (58)
12 Nálepkovanie slovom dezolát je prejavom nenávisťi voči Slovákom.	 48% 29% 21% (114)	 27% 50% 22% (59)	 70% 7% 21% (55)
13 Nenávisťou nie je vecná kritika názoru.	 80% 2% 16% (114)	 84% 3% 12% (65)	 75% 2% 22% (49)








































Komentáre

14	Každé používanie vulgarizmov je prejavom nenávisť.			
15	Nenávisť je prirodzená emócia a nie vždy je dobré ju potláčať.			
16	Je v poriadku nenávidieť jednotlivca ale je nemiestne prenášať jeho negatívne vlastnosti na celú komunitu.			
17	LGBTI páry ma iritujú. Radšej nech idú preč.			
18	Osobne poznám LGBTI ľudí.			
19	Vadí mi, ak ma niekto nálepkuje a dehonestuje.			
20	Každý si zaslúži rešpekt, pokým neublízuje druhým.			
21	Ži a nechaj žiť!			
22	V diskusií by sme nemali tolerovať nenávisťné prejavy voči komukoľvek. (Teda aj voči konzervatívcom aj LGBTI ľuďom.)			
23	Tolerantní by sa mali naučiť rešpektovať tých, ktorí takí nie sú.			
24	Ľudia by si mali byť rovní vo svojich právach a povinnostiach. Teda aj v dôstojnosti.			
25	Diskutujem prevažne len s tými, ktorí majú podobné názory ako ja.			
26	Snažím sa slušne komunikovať aj s tými, ktorí nezdieľajú moje videnie sveta.			
27	Riešením je kultivovaná diskusia bez vzájomného osočovania.			
28	Akákkoľvek diskusia s druhou stranou je strata času. Sú úplne mimo.			





































Komentáre

29	V civilizovanej diskusii by sme sa mali správať slušne, neznevažovať druhých a snažiť sa o pochopenie.	 84% 0% 15% (115)	 93% 0% 6% (62)	 73% 0% 26% (53)
30	Klin sa klinom vybijá. Radikálov nezmeníme láskavým a tolerantným prístupom.	 20% 57% 22% (105)	 18% 60% 20% (58)	 21% 53% 25% (47)
31	Riešenie vidím v kvalitnejšom školstve, ktoré bude viesť deti k empatii a porozumeniu.	 62% 21% 15% (124)	 88% 7% 4% (68)	 32% 39% 28% (56)
32	Nemali by sme voliť politikov, ktorí si svoju kampaň stavajú na nenávisti voči menšinám.	 66% 16% 16% (119)	 95% 4% 0% (67)	 28% 32% 38% (52)
33	Co je príčina... všetko začalo zneužitím vraždy dvoch ľudí na politickej ceste to bolo Slušné Slovensko a ti druhí bol hneď neslušni	 37% 37% 25% (108)	 6% 65% 27% (61)	 78% 0% 21% (47)
34	Za to čo sa tu deje môže súčasná vláda ktorá nenávisť priniesla do verejného priestoru ľuďmi ako Naď, Matovič, Krupa atď...	 48% 30% 20% (101)	 35% 38% 26% (57)	 65% 20% 13% (44)
35	Prví čo začali z nenávisťou boli liberáli prejavilo sa to počas pandémie. Protestoval si v uliciach si dezolat ,nechceš vakcínu si dezolat.	 34% 53% 11% (93)	 0% 87% 12% (54)	 82% 7% 10% (39)
36	Polarizáciu spoločnosti nikto riešiť nechce. Dva názorové tábory sa nikdy svojich predstáv nevzdajú. Polarizácia bude pokračovať.	 56% 23% 19% (96)	 49% 35% 15% (57)	 66% 7% 25% (39)
37	Obávam sa, že Slovensko je už tak polarizované, že cesty von niet a dopadne to tu veľmi zle. Kto odtiaľto utiecť môže, uteká a lúza ostáva	 20% 58% 21% (84)	 26% 63% 10% (49)	 11% 51% 37% (35)
38	Jedni i druhí sú extrémisti, ktorí sa tvrdohlavo pridávajú svojich ideológií. Nie je možná dohoda. Rozumní musia byť zástupcovia štátu.	 41% 35% 22% (84)	 30% 54% 16% (50)	 58% 8% 32% (34)
39	Politici vytvorili netolerantné prostredie v spoločnosti svojimi prejavmi. Prispeli tak k tomu, že sa páchatel radikalizoval a vraždil.	 71% 16% 11% (77)	 84% 8% 6% (45)	 53% 28% 18% (32)
40	Považujem sa za konzervatívca.	 36% 47% 16% (106)	 14% 73% 12% (63)	 69% 9% 20% (43)
41	LGBTQ ľudia sa na verejnosti necítia bezpečne, a mali by sme sa tým začať zaujímať, nemlčať keď vidíme homofóbiu a pomôcť.	 60% 23% 15% (82)	 88% 0% 12% (50)	 18% 59% 21% (32)




































Komentáre

42	Najväčší podiel na situácii (všeobecne) má internet a osobné frustrácie z neschopnosti žiť pokojne a šťastne...	 51% 29% 18% (79)	 57% 26% 15% (45)	 44% 32% 23% (34)
43	Slováci nie sú národ, ale len kmeň. Na ceste k národu budú musieť prekonať ešte veľa bolestných prekážok.	 19% 54% 25% (71)	 30% 51% 17% (39)	 6% 59% 34% (32)
44	Problém je že sa preferujú menšiny a niekto to potom beru radikálne do svojich rúk. Menšiny nie sú lesi ľudia ako sa to snaží prezenovať	 26% 43% 30% (72)	 2% 69% 27% (43)	 62% 3% 34% (29)
45	tu je nenávisť aj voči starým- aj média- starček, starenka, poslanci ich nenávidia, voči ľuďom s paličkami, chudobným, chodci a cyklisti,	 42% 27% 30% (70)	 30% 33% 35% (42)	 60% 17% 21% (28)
46	Ja si myslím, že sú aj u nás rešpektovaný. Žiaľ naša politická kultúra je veľmi nízka a hneď sa z tragédie trieska všetci vieme čo.	 39% 36% 24% (66)	 13% 60% 26% (38)	 75% 3% 21% (28)
47	Verím v zdravú symbiózu liberálnych a konzervatívnych hodnôt.	 66% 15% 18% (71)	 82% 2% 14% (41)	 43% 33% 23% (30)
48	Liberalizmus a konzervativizmus nie sú protipóly.	 44% 30% 24% (65)	 52% 21% 26% (38)	 33% 44% 22% (27)
49	Ukázalo sa že nenávidieť sa môžu aj obyčajny rusi aj keď nemajú za vojnu priamu zodpovednosť.	 35% 26% 37% (56)	 15% 40% 43% (32)	 62% 8% 29% (24)
50	Ukázalo sa že nenávidieť sa smie, napr. aj radových Ruských občanov. tak si to mladý zobral k srdcu. vrátne sa k rovnosti a bratstvu	 38% 20% 41% (63)	 24% 35% 40% (37)	 57% 0% 42% (26)
51	V každej komunite sa nachádzajú aj extrémisti ale väčšina je slušná. aj medzi konzervatívami aj medzi lgbt	 67% 11% 21% (61)	 71% 11% 17% (35)	 61% 11% 26% (26)
52	Tolerancia znamená aj netolerovať netoleranciu.	 39% 32% 28% (56)	 51% 19% 29% (31)	 24% 48% 28% (25)
53	Slovensko a jeho občania sú pod vplyvom dezinformačnej vojny.	 72% 14% 13% (61)	 90% 3% 6% (33)	 50% 28% 21% (28)
54	vzdelanie a kultúra vzájomného rešpektu (aj pri rozdielnych názoroch) je základ v boji z nenávisťou.	 80% 5% 14% (56)	 93% 3% 3% (33)	 60% 8% 30% (23)

Komentáre

56	Za intoleranciu voči LGBTI komunite je zodpovedná aj slovenská cirkev, podľa ktorej sú to hriešnici.			
		52% 37% 10% (59)	86% 10% 3% (29)	20% 63% 16% (30)
57	Rovnaký meter z oficiálnych miest aj z médií. Umožniť diskusiu kultivovaných ľudí s protichodnými názormi + nestranní moderátori.			
		82% 1% 15% (51)	82% 3% 13% (29)	81% 0% 18% (22)
58	Neprehnané vulgarizmy bývajú aj vtípné, často aj rozveselia			
		56% 19% 23% (46)	46% 26% 26% (26)	70% 10% 20% (20)
59	Empatický, trpezlivý, pokojný, chápaný pedagóg so schopnosťou dať dokopy kolektív detí vytváraním príjemnej, veselej atmosféry docielí zázraky			
		80% 4% 14% (47)	88% 0% 11% (27)	70% 10% 20% (20)
60	Ľudskí učitelia sú zlatom na škole, ktoré sa nedá vyvážiť. Nie sú najväčší odborníci s exodbornými výsledkami, ale výchovnými určite. Sú vzor.			
		64% 2% 33% (45)	64% 0% 36% (25)	65% 5% 30% (20)
61	Ži slušne a nechaj žiť slušne.			
		82% 2% 15% (45)	80% 4% 16% (25)	85% 0% 15% (20)
62	Chýba učenie kritizovať, vymieňať si názory, voliť správne slová tak, aby sme neurážali a dali oponentovi i sami sebe možnosť diskutovať ďalej			
		88% 2% 9% (44)	95% 0% 4% (24)	80% 5% 15% (20)
63	Na zhoršenie nenávistej atmosféry v štáte majú úzke kolektívy tzv. politických strán-s.r.o, fašistické strany a vulgárne opozičné správanie			
		46% 25% 27% (47)	66% 11% 22% (27)	20% 45% 35% (20)
64	Je potrebné vytvoriť nové zákony a pravidlá pre vznik politických strán s aspektom na počet členstva, normy správania a financovanie			
		62% 11% 26% (45)	68% 8% 24% (25)	55% 15% 30% (20)
65	Ak túto situáciu kultúrne nezvládneme nezaslúžime si mať vlastný štát. Máme históriu akú máme a ešte sme nedozreli. Delíme sa a stále drobíme			
		44% 34% 20% (43)	61% 28% 9% (21)	27% 40% 31% (22)
66	Treba si dať vyvar v nedelu alebo ani nie			
		30% 21% 48% (33)	29% 17% 52% (17)	31% 25% 43% (16)
67	Zaujímavé je, že s nenávisťou sa stretávam, len v diskusiách na internete. V bežnom živote nie. Ale tento humus začal už v roku 1989.			
		35% 50% 14% (34)	12% 81% 6% (16)	55% 22% 22% (18)

Komentáre

56	Za intoleranciu voči LGBTI komunite je zodpovedná aj slovenská cirkev, podľa ktorej sú to hriešnici.			
		52% 37% 10% (59)	86% 10% 3% (29)	20% 63% 16% (30)
57	Rovnaký meter z oficiálnych miest aj z médií. Umožniť diskusiu kultivovaných ľudí s protichodnými názormi + nestranní moderátori.			
		82% 1% 15% (51)	82% 3% 13% (29)	81% 0% 18% (22)
58	Neprehnané vulgarizmy bývajú aj vtípné, často aj rozveselia			
		56% 19% 23% (46)	46% 26% 26% (26)	70% 10% 20% (20)
59	Empatický, trpezlivý, pokojný, chápaný pedagóg so schopnosťou dať dokopy kolektív detí vytváraním príjemnej, veselej atmosféry docielí zázraky			
		80% 4% 14% (47)	88% 0% 11% (27)	70% 10% 20% (20)
60	Ľudskí učitelia sú zlatom na škole, ktoré sa nedá vyvážiť. Nie sú najväčší odborníci s exodbornými výsledkami, ale výchovnými určite. Sú vzor.			
		64% 2% 33% (45)	64% 0% 36% (25)	65% 5% 30% (20)
61	Ži slušne a nechaj žiť slušne.			
		82% 2% 15% (45)	80% 4% 16% (25)	85% 0% 15% (20)
62	Chýba učenie kritizovať, vymieňať si názory, voliť správne slová tak, aby sme neurážali a dali oponentovi i sami sebe možnosť diskutovať ďalej			
		88% 2% 9% (44)	95% 0% 4% (24)	80% 5% 15% (20)
63	Na zhoršenie nenávistej atmosféry v štáte majú úzke kolektívy tzv. politických strán-s.r.o, fašistické strany a vulgárne opozičné správanie			
		46% 25% 27% (47)	66% 11% 22% (27)	20% 45% 35% (20)
64	Je potrebné vytvoriť nové zákony a pravidlá pre vznik politických strán s aspektom na počet členstva, normy správania a financovanie			
		62% 11% 26% (45)	68% 8% 24% (25)	55% 15% 30% (20)
65	Ak túto situáciu kultúrne nezvládneme nezaslúžime si mať vlastný štát. Máme históriu akú máme a ešte sme nedozreli. Delíme sa a stále drobíme			
		44% 34% 20% (43)	61% 28% 9% (21)	27% 40% 31% (22)
66	Treba si dať vyvar v nedelu alebo ani nie			
		30% 21% 48% (33)	29% 17% 52% (17)	31% 25% 43% (16)
67	Zaujímavé je, že s nenávisťou sa stretávam, len v diskusiách na internete. V bežnom živote nie. Ale tento humus začal už v roku 1989.			
		35% 50% 14% (34)	12% 81% 6% (16)	55% 22% 22% (18)

**Ak ste našli chybu, alebo
máte nápad na zlepšenie
napíšte nám.**

Mail: kontakt@demdis.sk
Web: Demdis.sk
DemDis o.z.



